

בג"ץ 1308/17
בג"ץ 2055/17

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

המבקשת:

המועצה האיזורית מטה בנימין
ע"י ב"כ עו"ד שמחה דן רוטמן ואח'
מרח' הלל 18 ירושלים
טל': 052-8743868 פקס: 077-4449672
דוא"ל sdr3868@gmail.com

העותרים בבג"ץ 1308/17:

עיריית סלואד ואח'
ע"י ב"כ עו"ד סואהד בשארה ואח'
מעדאלה- המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
רחוב יפו 94 ת.ד. 8921 חיפה 31090
טל: 04-9501610, פקס: 04-9503140
דוא"ל: suhad@adalah.org
ועו"ד סולימאן שאהין ממרכז ירושלים לזכויות אדם
רח' אבן בטוטה 14 ירושלים 91200 ת.ד. 20166
טלפון: 02-6272982, פקס: 02-6264770

העותרים בבג"ץ 2055/17:

ראש מועצת הכפר עין יברוד ואח'
באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ואח'
מרח' דוד חכמי 12 תל אביב 6777812
טל: 03-6206947, פקס: 03-6206950
וכן עו"ד דן יקיר ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רח' נחלת בנימין 75 תל אביב 6515417
טל: 03-5608185, פקס: 03-5608165

נגד

המשיבים בבג"ץ 1308/17:

1. **הכנסת**
באמצעות היועץ המשפטי של הכנסת
הכנסת קרית בן גוריון, ירושלים
טל: 02-6408638, פקס: 02-6753495
2. **המפקד הצבאי באזור יהודה ושומרון**
ע"י ב"כ מפרקליטות המדינה
רח' סלאח א דין 29 ירושלים
טלפון: 02-6466101, פקס: 026467011
3. **ממשלת ישראל**
באמצעות ב"כ ד"ר הראל ארנון
מרח' הרטום 16 ת.ד. 45151 ירושלים 9145101
טל: 02-6509100, פקס: 02-6509110

המשיבים בבג"ץ 2055/17:

1. **הכנסת**
באמצעות היועץ המשפטי של הכנסת
הכנסת קרית בן גוריון, ירושלים
טל: 02-6408638, פקס: 02-6753495
2. **ממשלת ישראל**
באמצעות ב"כ ד"ר הראל ארנון
מרח' הרטום 16 ת.ד. 45151 ירושלים 9145101
טל: 02-6509100, פקס: 02-6509110

3. היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים ירושלים
טל: 02-6466101, פקס: 02-6467011
4. הפרקליט הצבאי הראשי
5. מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון
6. ראש המינהל האזרחי
7. הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש במינהל האזרחי

בקשת המועצה האיזורית בנימין (המבקשת) להצטרף כמשיבה לעתירות

בית המשפט הנכבד מבקש להתיר למבקשת להצטרף כמשיבה לעתירות ולבקשות לצו ביניים בתיקים שבכותרת ולשטוח טענותיה ועמדותיה ביחס לעניינים הנדונים בעתירות אלה.

ואלה נימוקי הבקשה:

המבקשת:

1. המבקשת הינה המועצה האזורית מטה בנימין (להלן: "המועצה") שהיא מועצה אזורית באזור דרום השומרון, הרי בנימין וצפון הרי ירושלים. המועצה משתרעת על שטח של כמיליון דונם, בין אזור בקעת הירדן ממזרח ועד שפלת לוד ממערב, ובין השומרון מצפון ועד פרודור ירושלים מדרום.
2. המועצה היא המועצה האזורית הגדולה בארץ ומספר תושביה קרוב ל-70,000 בכ-45 ישובים ושכונות.

ענייניו של העתירות

3. עניינה של העתירות הינה תקיפת "החוק להסדרת ההתיישבות ביהודה והשומרון, התשע"ז-2017 (להלן: "חוק ההסדרה"), כאשר העותרים השונים בעתירות מעלים טענות מטענות שונות על תוקפו של החוק, עמידתו בכללי המשפט הבינלאומי והמשפט החוקתי, וכן על השלכות יישומו.

החובה מלכתחילה לצרף את המועצה כמשיבה:

4. אין חולק כי העתירה ותוצאותיה, כמו גם הבקשות לצו ביניים, נוגעות למבקשת, ליישוביה ולתושביה. כידוע:

כלל הוא בבית משפט זה, שחובה על העותר לצרף כמשיבים לעתירה את כל הנוגעים בדבר. הנוגעים בדבר נחלקים לשני סוגים. ראשית יש לצרף כמשיבים את הגופים והאנשים שנגדם מתבקש הסעד. על-פי רוב אלה הן רשויות מינהליות... יש לצרף כמשיבים גם גופים ואנשים אחרים, שאף כי בית המשפט אינו מתבקש לצוות עליהם דבר, הם עלולים להיפגע באופן ממשי מצו שייצא, אם ייצא, מאת בית המשפט. אלה הם כדרך כלל גופים ואנשים פרטיים. (כג"ץ 1901/94 לנדאו נ' עיריית ירושלים, פ"ד מח(4) 403, 415 (להלן: "עניין לנדאו")

5. טעמיו של כלל זה, כדברי כבי' השופט זמיר בעניין לנדאו, ברורים מאליהם.

ראשית, חס וחלילה לבית המשפט לפגוע בזכויותיו של אדם או להרשות לאחר לפגוע בזכויותיו של אדם, בלי שניתנה לאותו אדם הזדמנות נאותה להציג את עניינו לפני בית המשפט. ושנית, מי שנוגע לעניין ועלול להיפגע מצו של בית המשפט, איך כמוהו להציג את הצד שכנגד, כדי שבית המשפט יוכל לבסס את החלטתו על חמתה שלמה ואמיתיה של המצב. (שם, פסקה 13) (ההדגשות לא במקור, ש.ד.ר.)

השפעה ישירה על תושבי המועצה

6. בעניינו אין ולא יכול להיות ספק כי תושבי המועצה יושפעו במישרין מההחלטה שתתקבל בעתירות דנן.

7. חוק ההסדרה, וההוראות הכלולות בו, מיועדים להסדיר מתדל ארוך שנים, ממנו סובלים תושבי ויישובי המועצה. ממילא, הסעד המבוקש בעתירות, דהיינו ביטולו המלא של החוק, כמו גם סעדי הביניים המבוקשים להשעיית תוקפו, מייצרים פגיעה פוטנציאלית באינטרסים עליהם אמונה המבקשת.

8. בעניינו של חוק ההסדרה קיים היבט מקומי ייחודי וקיומי באשר לגורלם של רבים מתושבי המועצה. יצוין כי מבין 16 היישובים המופיעים בתוספת לחוק ההסדרה, 7 יישובים הינם יישובים במועצה האיזורית מטה בנימין.

9. עצם יכולתה של המועצה למלא את תפקידיה הסטטוטוריים בהתאם להוראת סעיף 57 לתקנון המועצות האזוריות שהותקן על פי סעיף 2 לצו בדבר ניהול המועצות האזוריות (יהודה והשומרון) (מס' 783) מושפעת באופן ישיר מחוק ההסדרה, אופן יישומו והקביעות בדבר תוקפו או תוקף חלקים ממנו.

10. בשלב זה, המבקשת תציג רק שלוש דוגמאות להשלכות העתירה על המועצה ויכולתה לבצע את תפקידיה על פי דין:

א. בוסטר נעלה – מתקן המיועד לאספקת מי שתיה לכל ישובי גוש טלמונים וכן לתושבים הפלשתינאים בראס כרכר, גיניה, בתילו ודיר-עמר. הבוסטר ממוקם על שטח בתוך תב"ע 270 שאושרה לתוקף בשנת 1984. הבוסטר נבנה בשנת 2007, ובשנת 2015 פורסם קו כחול עדכני אשר גרע את השטח עליו ממוקם הבוסטר. נכון להיום הבוסטר אינו פעיל ואינו מחובר לחשמל בשל טענות המנהל האזרחי בדבר טיב השטח. החלת חוק ההסדרה ויישומו, צפויים לפתור את הבעיה הקיימת במעמד הקרקע, ולאפשר את הפעלתו לרווחת תושבי האיזור

ב. בעיות במעמד הקרקע מייצרות חוסר יכולת לקבל תקציבי מדינה לצורך הקמת מבני חינוך, מחייב את המועצה, כחלק מחובתה לספק שירותי חינוך לתושביה, לממן מתקציבה מבנים יבילים למוסדות חינוך, תוך יצירת גרעון תקציבי וקושי לעמוד ביעדים המוניטריים של המועצה. בכך מופלית לרעה המועצה ומופלים לרעה תושביה, בתחום החשוב של הזכות לחינוך ובתקציבי הבינוי שמשרד החינוך מעניק למועצות אחרות.

ג. עלויות של תשתיות שכבר הושקעו על ידי המועצה, ביחד עם גופי המדינה, ביישובים שמעמדם התכנוני תלוי ביישומו של חוק ההסדרה, ושאי יישומו עלול לגרום להריסתן או לפגיעה בהן.

11. כמובן שלא ניתן להפריז בחשיבות העתירה והשלכותיה על המרקם החברתי והקהילתי ביישובי המועצה, בשל העובדה שחוק ההסדרה משליך על בתים פרטיים רבים ביישובי המועצה, שאי הוודאות בדבר מצבם המשפטי מקשה על היושבים בהם לתכנן את עתידם האישי והקהילתי, באופן סביר.

12. בעניין זה, עבודת המיפוי המדויקת נמצאת עוד בעיצומה, אולם כבר בשלב זה ניתן לומר שבתחומי המועצה יותר מאלף מבנים, שחוק ההסדרה משליך על מעמדם.

מומחיות המבקשת ומירב הידע הרלוונטי

13. לא למותר לציין כי למבקשת מומחיות וידע רב הן בשאלת תכליתו של החוק, והן בשאלת השלכת יישומו או אי יישומו, ולו רק בשל כך ראוי שעמדתה תישמע בפני בית משפט נכבד זה.

14. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט (בתארו אז) רובינשטיין:

קיים אינטרס ברור שקולה של הרשות המקומית יישמע, גם בנושאים בעלי אופי כלל ארצי, כיון שזו מרכזת בידה את מירב הידע הרלבנטי להשפעות המדיניות המוצעת על תושביה. כך בנושאים שונים, ודברים בחינת קל וחומר, כשמדובר בנושאים שמשמעם עלול להיות, בטווח כזה או אחר ובלהט הזרוב המתהפכת, פגיעה אנושה ביישוב. (כג"ץ 10104/04 שלום עכשיו נ' רות יסף, הממונה על היישובים היהודים ביהודה ושומרון ואח', ניתן ביום 14.5.06, פסקה ס"ז ברברי השופט רובינשטיין)

מאזן הנוחות

15. השלב הדיוני בו נמצאת העתירה, בטרם התקיים דיון ובטרם הוגשו תגובות מטעם המשיבים, הינו שלב ראשוני, והוספתה של המבקשת בשלב זה, לא צפויה לסרבל את ההליך או לגרום להסגתו לאחור.

סיכומו של דבר

16. למבקשת ולתושביה נגיעה ברורה וישירה לנושא העתירות.

17. הימנעות מהשמעת עמדות וטיעוני המבקשת עלולה לפגום בבירור כדבעי של הסוגיה המורכבת המונחת לפתחו של בית משפט נכבד זה. מצד שני, לאור השלב הדיוני המוקדם, אין בהוספתה של המבקשת כמשיבה לעתירות, בכדי לפגוע בהליכים שכבר התקיימו או בכדי לסרבל את הדיון.

18. אשר על כן, בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על צירוף המבקשת כמשיבה לעתירה ולקבוע מועד להגשת תגובתה לעתירות.

עמדות הצדדים האחרים לעניין הבקשה:

19. העותרים בבג"ץ 1308/17:

"העותרים בבג"ץ 1308/17 מתנגדים לבקשה. עניין לנו בעתירה לתקיפת חוקתיות של חוק אשר חוקק בכנסת. המשיבים הרלוונטיים לעתירה הנם המחוקק והאמונים על ביצועו של החוק (הכנסת, הממשלה והמפקד הצבאי בגדה המערבית) ואלה הם המשיבים בעתירה. אין למבקשת מעמד כשלהו בעתירה זו שביכולתו לתרום תרומה נוספת לשאלות המשפטיות העקרוניות העולות מן העתירה. לכן הוספתה כמשיבה עלולה להכביד על הדיונים בעתירה."

העותרים בבג"ץ 2055/17:

"העותרים מסכימים לבקשה ובלבד שתגובת המבקשת להצטרף תוגש באותו המועד שנקבע להגשת התגובה מטעם הממשלה."

המשיבה 1 בבג"ץ 2055/17 (הכנסת):

"הכנסת תבקש להותיר את ההכרעה בבקשה לשיקול דעת בית המשפט הנכבד."

המשיבה 2 בבג"ץ 2055/17 (מדינת ישראל):

"המדינה מסכימה".

המשיב 3 בבג"ץ 2055/17 (היועץ המשפטי לממשלה):

מבקשים להותיר את העניין לשיקול דעת בית המשפט הנכבד.

20. אי לכך ולאור כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על צירופה של המבקשת כמשיבה לעתירות.

21. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

שמחה דן רוטמן
שמחה דן רוטמן ע"ד
ב"כ המבקשת

היום : 26.6.2017

לבקשה זו מצורף תצהירו של מר אבי רואה, יו"ר המועצה האיזורית מטה בנימין